

Dr. Szelid Zoltán

Lehetséges rendkívüli események és
ennek kezelése a védett objektumon
belül

A követelménymodul megnevezése:

Személy- és vagyonvédelmi alapfeladatok

A követelménymodul száma: 0701-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-004-30

LEHETSÉGES RENDKÍVÜLI ESEMÉNYEK A VÉDETT OBJEKTUMBAN

1. ábra. Objektumban égő személygépkocsi¹

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Az Ön által őrzött objektum nyugodt csöndjét váratlanul egy rémült sikoltás hasítja szét... – e filmbe illő jelenet bárhol, bármikor megtörténhet. Ön azonban, mint az emberek és az anyagi javak védelméért, biztonságáért felelős személy- és vagyonőr, nem engedheti meg magának, hogy az események passzív szemlélője legyen: Öntől mind munkáltatói, mind az érintett emberek a helyzet pontos felismerését, gyors, jog- és szakszerű, eredményes intézkedést várnak el.

¹ forrás: www.megalol.net

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A RENDKÍVÜLI ESEMÉNYEK FAJTÁI, ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK ÉS FELADATOK

A rendkívüli események fajtái a esemény és a szükséges intézkedések jellege szerint

A rendkívüli események rendkívül sokfélék lehetnek, talán nem is tudnánk minden lehetőséget felsorolni, mi mindenre kell felkészülnünk. Jegyzetünkben először az általános jellemzőket és feladatokat fogjuk megvizsgálni, majd a négy, legjellemzőbb rendkívüli esemény- és intézkedésfajtát fogjuk kiemelni:

- Életmentés, elsősegélynyújtás
- Tűz esetén követendő magatartás
- Bűncselekmény esetén követendő magatartás
- Talált tárgyakkal kapcsolatos feladatok

A rendkívüli események fajtái keletkezésük helye és kihatásuk szerint

- A védett objektumban keletkezik, és hatásai azon belül is maradnak
- A védett objektumban keletkezik, de hatásai azon kívülre is hatnak
- A védett objektumon kívül keletkezik, és hatásai azon kívül is maradnak
- A védett objektumon kívül keletkezik, de a védett objektumot is veszélyezteti

A segítségnyújtási kötelezettség

A rendkívüli esemény bekövetkezésekor kiemelkedően fontos feladat a veszélybe, bajba került emberek mentése. Ez erkölcsileg is kötelességünk, és a jog is lesújt e kötelezettség megszegőire.

A Büntető Törvénykönyv (BTK, 1978. évi IV. törvény)

172. § (1) Aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a sértett meghal, és életét a segítségnyújtás megmenthette volna.

(3) A büntetés büntett miatt három évig, a (2) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a veszélyhelyzetet az elkövető idézi elő, vagy ha a segítségnyújtásra egyébként is köteles.

A rendkívüli esemény kezelését meghatározó előírások

A rendkívüli esemény bekövetkezésekor, vagy annak gyanúja esetén teendő intézkedéseket a személy- és vagyonőr részére alapvetően a megbízási megállapodás és az őrutasítás alapján kell végrehajtani. Ugyancsak az őrutasítás határozza meg az arról értesítendő személyek körét, az értesítés módját, valamint az őrnek az eseménnyel kapcsolatos adminisztrációs, dokumentálási feladatainak részletes szabályait.

További fontos utasításokat tartalmazhatnak az őr számára az objektum más szabályzatai, tervei is, így különösen a Tűzvédelmi Szabályzat és a Tűzriadó Terv, a Havária Terv, illetve a Külső és a Belső Védelmi Tervek. Ezeket a dokumentumokat az őrrel a rá vonatkozó mértékben ismertetni kell.

A rendkívüli esemény bekövetkezésekor teendő általános intézkedések

Az alábbiakban egy általánosan alkalmazható intézkedési sort ismertetek.

1. Az esemény észlelése, azonosítása az első lépés. Itt fontos tisztáznunk, hogy pontosan hol is történt az esemény, mi történt vagy történik éppen, és mit veszélyeztet. Fontos, hogy először nem az okokat, hanem az esemény mibenlétét kell megállapítanunk: pl. tűz esetén nem a tűz keletkezési okának a megállapítása az elsődleges feladat, hanem annak a megállapítása, hogy mi ég, kb. mekkora a tűz, mit veszélyeztet, és hogy van-e veszélyben emberélet? Az esemény pontos azonosítása, jellegének, mibenlétének megértése gyakorlatilag minden további intézkedés alapja lesz!

2. Az elsődleges intézkedések körében intézkedni kell a további kárnövekedés megakadályozására, a veszély elhárítására – pl. életmentés, elsősegélynyújtás, tűzoltás megkezdése, illetve a veszélyes vagy jogellenes cselekmény folytatásának megakadályozása, a helyszín biztosítása. Több embert veszélyeztető eseménynél fontos az érintettek riasztása (pl. tűzriadó), illetve a kiürítés, menekülés szervezett lebonyolítása. (Ezeket az intézkedéseket a további tananyagrészekben részletezzük).

3. A segélyhívás ugyancsak fontos feladat, amelyet minél előbb, lehetőleg az elsődleges intézkedésekkel egyidejűleg meg kell tenni. Erre a feladatra a későbbiekben részletesebben visszatérünk. Fontos, hogy a segítségre siető szervek később visszahívhatják a jelző személyt, ellenőrzés, vagy pontosítás, további adatkérés céljából. Ebben szintén rendelkezésre kell állni.

4. Az együttműködés a riasztott szervekkel már a kiérkezésük előtt megkezdődik. Fontos a felvonulásuk lehetőségének biztosítása (pl. kapuk kinyitása, útban lévő járművek, tárgyak, munkagépek eltávolítása), illetve esetenként segítséget kell nyújtani az esemény helyszínére való odataláláshoz is, pl. felvezetéssel. A kiérkezett egységekkel ezután együtt kell működni az esemény felszámolásában. A tűzoltásvezető, a mentésvezető, illetve az intézkedő rendőr utasításainak mindenki köteles legjobb tudása szerint engedelmeskedni!

5. A **hatósági vizsgálat** segítése ugyancsak fontos feladat. Ennek érdekében fontos a helyszínt biztosítani, annak megváltoztatását megakadályozni, amíg a vizsgálat vezetője engedélyt nem ad a helyszín megváltoztatására. A hatósági vizsgálatot végző személyeket a helyszínre jutásban, illetve munkájukban akadályozni nem szabad. A vizsgálatot végző személy kérdéseire alapvetően mindenki köteles a legjobb tudása szerint válaszolni.

A segélyhívás

A segélyhívás céljára mindenki köteles a rendelkezésére álló távbeszélő készüléket rendelkezésre bocsátani! A fenti telefonszámok hívása ingyenes, nyilvános készülékről érme és kártya nélkül is hívhatók.

A segélyhívó telefonszámokat és a segélyhívás tartalmát a 2. ábra részletesen tartalmazza.

MUNKANYELV

SEGÉLYHÍVÁS

KÉRJÜK, ŐRIZZE MEG NYUGALMÁT!

Segélyhívó telefonszámok

MENTŐK 104

TŰZOLTÓSÁG 105

RENDŐRSÉG 107

ÁLTALÁNOS 112

SEGÉLYHÍVÓ SZÁM

A jelzésnek tartalmaznia kell az alábbiakat:

- Az esemény pontos helye, címe
- Milyen esemény történt, mit veszélyeztet?
- Van-e veszélyben emberélet?
- A jelző visszahívására alkalmas telefonszám.

A PONTOS JELZÉS ÉLETET MENTHET!

Igyekezzen a hívás fogadójának minden kérdésére pontosan és higgadtan válaszolni!

2. ábra. A telefonkészüléknél elhelyezendő, segélyhívást segítő tábla (minta, az Életjavító Szövetség vezetőjének engedélyével)

Az intézkedő számára védelmet adó jogi előírások

A tananyagrészt lezárásaként ismerkedjünk meg néhány olyan jogi fogalommal, amely a jogosan intézkedő személy, illetve a jogosság kereteit jóhiszeműen átlépő személy részére nyújtanak védelmet akár a büntetőjogi, akár a fegyelmi felelősségre vonással szemben.

Az objektum védelmét ellátó személy többletjogosultságait, az ismertetteken felüli büntetőjogi védelmét a későbbekben részletezzük, itt néhány mindenkire vonatkozó előírást ismertetünk.

Ezek alapvetően büntetőjogi fogalmak, úgynevezett büntethetőséget kizáró okok, amelyeket a Büntető Törvénykönyv (BTK, 1978. évi IV. törvény) tartalmaz.

A kényszer és a fenyegetés

Nem büntethető, aki a cselekményt olyan kényszer vagy fenyegetés hatása alatt követi el, amely miatt képtelen az akaratának megfelelő magatartásra.

A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha a kényszer vagy a fenyegetés az elkövetőt korlátozza az akaratának megfelelő magatartásban.

A tévedés

Nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott.

Nem büntethető, aki a cselekményt abban a téves feltevésben követi el, hogy az a társadalomra nem veszélyes, és erre a feltevésre alapos oka van.

A tévedés nem zárja ki a büntethetőséget, ha gondatlanság okozza, és a törvény a gondatlanságból eredő elkövetést is bünteti.

A jogos védelem

Nem büntethető, akinek a cselekménye a saját, illetőleg a mások személye, javai vagy közérdek ellen intézett, illetőleg ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.

Nem büntethető az sem, aki az elhárítás szükséges mértékét ijedtségből vagy menthető felindulásból túllépi.

A megtámadott nem köteles kitérni a jogtalan támadás elől.

Nem büntethető, aki a saját, illetőleg a mások személye vagy javai elleni jogtalan támadás megelőzéséhez szükséges védelmi eszközt alkalmaz, ha az az élet kioltására nem alkalmas, és annak folytán a jogtalan támadó szenved sérelmet, továbbá ha a védekező a sérelem elkerülése érdekében mindent megtett, ami tőle az adott helyzetben elvárható volt.

A végszükség

Nem büntethető, aki a saját, illetőleg a mások személyét vagy javait közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből menti, vagy a közérdek védelmében így jár el, feltéve, hogy a veszély előidézése nem róható a terhére, és a cselekménye kisebb sérelmet okoz, mint amelynek elhárítására törekedett.

Nem büntethető az sem, aki azért okoz akkora vagy nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett, mert ijedtségből vagy menthető felindulásból képtelen felismerni a sérelem nagyságát.

A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az ijedtség vagy a menthető felindulás az elkövetőt korlátozza a sérelem nagyságának felismerésében.

Nem állapítható meg végszükség annak javára, akinek a veszély vállalása hivatásánál fogva kötelessége.

ÉLETMENTÉS, ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS

Az elsősegélynyújtás olyan egészségügyi beavatkozás, amelyet bárki a végleges szakellátás megkezdése előtt végez, baleset vagy hirtelen egészségkárosodás közvetlen körülményeinek elhárítása és az állapot további romlásának feltartóztatása érdekében.

A www.eletmento.hu: Elsősegély Kisokos című összeállítása röviden és tömören tartalmazza az elsősegélynyújtással kapcsolatos feladatokat, az alábbiak szerint:

Életjelek megállapítása

Elsősegélynyújtáskor az első és legfontosabb dolog, hogy a segítségnyújtó biztonságban lesz-e az ellátás során. Ha meggyőződünk róla, hogy biztonságos a helyszín, megközelíthetjük a sérültet/ beteget. Amennyiben nincsenek egyértelmű jelek a légzés, keringés, illetve az eszmélet meglétére (pl. beszéd, akaratlagos mozgás), ellenőriznünk kell azokat.

Először is megszólítjuk, megrázogatjuk a sérültet/ beteget, ha nem reagál, ellenőriznünk kell a légutakat. Érdemes segítségért kiáltani ilyenkor, hátha van valaki a közelben, aki segítségünkre lehet.

Légutak ellenőrzése: Térdeljünk a sérült/beteg mellé, tekintsünk bele a szájba nincs-e esetleg valamilyen idegen tárgy/hányadék a szájban, ami elzárhatja a légutakat. Ha nem találtunk benne semmit, óvatosan hajtsuk hátra a fejet a homloknál fogva és az állcsont alatt megtámasztva. Hajoljunk közel a sérült/beteg arca fölé úgy, hogy arcunk a mellkasa irányába nézzen. Ezzel a módszerrel 10 másodpercig figyeljük a légzésre utaló jeleket. Figyelnünk kell a mellkas mozgását, illetve bőrünkön és fülünkkel is észrevehető lesz a légvétel. 10 másodperc alatt minimum 2db normális légvételt kell tapasztalnunk. Legújabb ajánlások szerint a laikus elsősegélynyújtók esetén a keringés vizsgálata nem szükséges, az újraélesztés megkezdéséhez elegendő az eszméletlenség és a légzés hiányának megállapítása.

Újraélesztés

A légzés hiányának megállapítása után azonnal meg kell kezdeni az újraélesztést.

Első lépésként a mellkas közepére helyezzük a kezünket (laikusoknak már nem ajánlott a bordaívek kitapogatása), majd 30 db mellkasi nyomást (kompressziót) végzünk. A kompressziók üteme 100 db/perc. Csak ezek után következik a fej újbóli hátrahajtása és 2 db befújásos lélegeztetés. A befújásoknak 1-1 másodpercig kell tartania. A továbbiakban ez a 30: 2 arány követendő.

Vérzéscsillapítás

Artériás (ütőeres) vérzés: a szívnek megfelelő ütemben spriccel, élénkpiros színű.
Vénás (gyűjtőeres) vérzés: sötét színű, nagy mennyiségű vér folyik egyenletesen a sebből. Mindkét esetben nyomókötés felhelyezése ajánlott. Steril mull lapokat helyezünk a sebre, erősen ráfogjuk őket, majd géztekerccset rakunk a sebre (nyomópárnaként – ez fogja elnyomni a sérült eret), ezek után körbetekerjük pólyával. Ha a kötés átvérzik, tilos levenni, helyette újabb réteget kötünk rá.

Artériás vérzés esetén alkalmazható a nyomópontok közvetlen nyomása.

Általános szabály, hogy vérző embert nyugalmába helyezve kell ellátni.

Shock kezelése

A shock egy folyamatosan romló perifériás keringési rendellenesség, melyben a keringő vér mennyisége az érpálya térfogatához képest abszolút, vagy relatív értelemben csökkent. Így a szövetek nem jutnak megfelelő oxigénellátáshoz. Életveszélyes állapot, kezelés nélkül halálhoz vezet !!!

Okozhatja: vérvesztés, égés, allergiás reakció, szívelégtelenség, infarktus, folyadékvesztés, hypo- és hyperglikémia...stb.

Teendők:

hanyatt fektetés, lábak felemelése, kiváltó ok megszüntetése (pl. ha vérzés okozza, akkor vérzéscsillapítás). Tilos etetni, itatni!

Áramütés

Hatásai: Bőr-égés, áramjegy; Idegrendszer- légzésleállítás, végtagi bizsergés, zsibbadás Izomrendszer-görcs; Szív- szívritmuszavar; Szövetkárosodás.

Ellátás: a sérültet ki kell vonni a további áramhatás alól, majd ellenőrizni kell az életjelek meglétét. Ha szükséges, meg kell kezdeni az újraélesztést. Amennyiben ez nem indokolt, az egyéb sérülések ellátására (pl. égés) kell koncentrálni. Értesítsük a mentőszolgálatot! Mivel az áramütés hatásai nem csak abban a pillanatban nyilvánulhatnak meg amikor megtörténik a baj, indokolt lehet a kórházi megfigyelés!

Allergiás reakciók

Általában étel, rovarcsípés, esetleg gyógyszer okozza.

Súlyos formája az anafilaxia, mely fulladást, illetve shockot okozhat. Az ilyen jellegű túlérzékenység nagyon ritka, de annál gyorsabb lefolyású.

Teendők: calcium, illetve antihisztamin beadása, valamint anafilaxiás reakciónál adrenalin öninjekció adása. Csípés esetén a csípés helyének jeges borogatása lassítja a méreg felszívódását a szervezetben.

Súlyos reakciónál azonnali mentőhívás szükséges!!!

Ájulás, eszméletlenség

Ájulás: az agy vérellátásának javítására szolgáló öngyógyító folyamat. Átmeneti jellegű.

Eszméletlenség: tartós életveszélyes állapot, melyben a reflexek csökkentek, vagy megszűntek, nincsen megfelelő izomtónus. Ez által a szervezet nem tud alkalmazkodni a külvilághoz, nem reagál az őt ért ingerekre.

Ájulás esetén hanyatt fektetés javasolt, miközben a lábakat megemeljük, így elősegítve az agy vérellátásának helyreállítását.

Eszméletlenség esetén amennyiben más ellenjavallata nincs, stabil oldalfektetésbe helyezzük a beteget/ sérültet. Ezzel biztosítjuk a szabad légutakat, illetve megakadályozzuk, hogy hányás esetén a légutakba kerüljön a hányadék.

(Forrás: www.eletmento.hu: Elsősegély Kisokos)

Az Automata defibrillátor (AED) alkalmazása az újraélesztésben

Az újraélesztés fontos eszköze az egyre több helyen megtalálható automata defibrillátor, amely jelentősen növeli a bajba jutott emberek túlélésének esélyét. Ez a készülék könnyen szállítható, bárhol üzembe helyezhető (belső akkumulátorral rendelkezik, így működtetése elektromos csatlakozást nem igényel)

Fontos azonban megjegyeznünk, hogy az automata defibrillátor nem helyettesíti az átjárható légutak biztosítását, a szívmasszázszt és a befúvásos lélegeztetést, hanem azokkal együtt alkalmazandó!

TŰZ ESETÉN KÖVETENDŐ MAGATARTÁS

A tűz esetén követendő magatartás szabályait alapvetően az életre, testi épségre, anyagi javakra veszélyt jelentő, illetve azokban kárt okozó tűz esetén kell alkalmazni.

Természetesen nem kell az alábbiak szerint eljárni ellenőrzött körülmények közötti, illetve üzemszerű égetés, nyílt láng (munkavégzés, fűtés) estén.

TŰZJELZÉSI, RIASZTÁSI, ÉRTESÍTÉSI FELADATOK

Aki tüzet, vagy annak közvetlen veszélyét észleli, illetve arról tudomást szerez, köteles azt azonnal jelezni.

A tűzriasztás

A munkahelyen tüzet észlelő személy hangos szóval "tűz van" kiáltással jelezze a tüzet abból a célból, hogy munkatársai segítségére legyenek a tűz oltásában, illetve a veszélyeztetett helyről idejében el tudjanak menekülni.

A tűzjelzés

Minden tüzesetet – az eloltott tüzet is – jelenteni kell a tűzoltóságnak, a lehető legrövidebb időn belül, az I. részben ismertetett, segélyhívásra vonatkozó leírás szerint.

A tűz oltásával, meneküléssel, mentéssel kapcsolatos feladatok

Tűz esetén az elsődleges cél az élet mentése!

A tűz eloltása érdekében életének, testi épségének veszélyeztetésére senki sem köteles. A tűz oltásában részt nem vevő személyek a tűzriasztás meghalásakor azonnal, sietve, de nem rohanva, a pánikot kerülve, egymás testi épségére vigyázva, hagyják el az épületet!

Füsttel telt helyiségben, illetve azon való áthaladáskor az arcot a föld közelben tartva (négykézláb vagy kúszva), lehetőleg az arc elé zsebkendőt tartva, minél kevesebb lélegzéssel kell közlekedni.

Az önerejükből menekülni nem tudó (bent rekedt, ájult, sérült,) emberek kimentéséért minden lehető erőfeszítést meg kell tenni!

A ruházat meggyulladás esetén szaladni, kapkodni nem szabad! A ruhát mielőbb vízzel el kell oltani, vagy ha az gyorsabban megoldható, a tüzet a földön hemperegve „elnyomni”.

A tűzoltás

A tűz oltását lehetőleg azonnal meg kell kezdeni a rendelkezésre álló tűzoltó készülékekkel, eszközökkel. Ezt csak olyan szabad megkezdeni és folytatni, hogy az oltó személyek menekülési lehetősége biztosítva legyen!

A tűz oltása sem fontosságban, sem időben nem előzi meg a veszélyeztetett személyek riasztását és mentését, valamint a tűzoltóság értesítését!

A tűzoltás megkezdése előtt a villamos berendezéseket áramtalanítani kell, a gázvezetékeket el kell zárni!

A tűzoltó készülékek alkalmazása

A tűzoltó készüléket fokozott körültekintéssel, a rajta lévő használati utasításnak, valamint a tűzvédelmi oktatáson tanultaknak megfelelően kell tűzoltásra alkalmazni.

A tűzoltó készülék a rajta lévő betűjelzéseknek megfelelően, az alábbi típusú tüzek oltására alkalmas:

A: szilárd, éghető anyagok tüzei; B: éghető folyadékok tüzei; C: éghető gázok tüzei; D: éghető fémek tüzei.

A tűzoltó készülékekkel általában egy méter távolságból, 1.000 voltig feszültség alatt álló berendezés tűzét is biztonságosan oltani lehet. A készülék e tulajdonságáról ugyancsak a kezelési utasítás ad tájékoztatást.

Emberre tűzoltó készülékből port, gázt lőni TILOS!

Vízzel oltani tilos, illetve hatékonyan nem lehet:

- a feszültség alatt álló berendezéseket, az áramütés veszélye miatt;
- az égő zsírt, olajat, mivel az szétfröcskölve sérüléseket okozhat,
- az alkáli fémeket és az olvadt fémeket, mivel az robbanást okoz, valamint
- a víznél könnyebb éghető folyadékokat, mivel azok a víz tetején úszva tovább égnek.

Égő, illetve forró füsttel telt helyiségbe való behatolás

Az égő, illetve a forró füsttel telt helyiség ajtajának, ablakának nyitáskor szúróláng keletkezhet, vagyis a nyílás irányába robbanásszerű égés csaphat ki, amely halálos sérülést okozhat! Emiatt az ilyen helyiségbe való behatolást a tűzoltókra kell bízni!

Feladatok a tűzoltók kiérkezése után

A kiérkező tűzoltókkal minden dolgozó köteles a legjobb tudása szerint együttműködni.

A helyszínen lévő legmagasabb beosztású, illetve a helyet és a technológiát legjobban ismerő dolgozó „helyi szakember”-ként jelentkezzen a kiérkező tűzoltóegység parancsnokánál, és a kért tájékoztatást adja meg.

A tűzoltást vezető tűzoltó utasításait mindenki köteles teljesíteni!

A tűzvizsgálattal kapcsolatos feladatok

A tűzeset színhelyét a tűzvizsgálat befejezéséig változatlanul kell hagyni!

A tűz keletkezési okának megállapításához a tűzoltásvezető, majd a tűzvizsgáló által kért adatokat, információkat a dolgozóknak meg kell adniuk.

ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS ÉS EGÉSZSÉGVÉDELEM TŰZ ESETÉN

A tűzesetek két legjellemzőbb egészségkárosító hatása a füstmérgezés és az égési sérülések. Ha a tűzesetnél személyi sérülés történt, minden esetben orvosi vizsgálatra kell menni, illetve a mentők általi szakellátást igénybe kell venni.

A tűz következtében, illetve a tűzoltás, mentés során elszenvedett sérülés munkabalesetnek minősül.

A füst veszélyei, füstmérgezés

A füstgázok belélegzése kis mennyiségben is erős köhögést vált ki, rosszullétet, mérgezési tüneteket és forró füst esetén súlyos égési sérüléseket is okozhat.

A tüzesetek halálos áldozatainak többségének halálát a füst okozza!

A füstben jelenlévő vegyi anyagok, például a sósav, foszgén, kéndioxid és ammónia megduzzasztják és károsítják a tüdőt és a tracheát. Végül a tüdőbe vezető légcsövecskék is beszűkülnek, tovább nehezítve a légáramlást. A füst tartalmazhat még a sejteket károsító mérgeket, így szénmonoxidot vagy ciánt is.

Ezért fontos, hogy füsttel telt helyiségben, illetve azon való áthaladáskor az arcot a föld közelében tartva (négykézláb vagy kúszva), lehetőleg az arc elé zsebkendőt tartva, minél kevesebb lélegzéssel kell közlekedni.

A füstmérgezést szenvedett személyt friss levegőre kell vinni, és mielőbb orvost, mentőt hívni hozzá!

Az égő területről kijövő, illetve kimentett személy, ha erősen köhög, émelyeg, rosszul érzi magát, valószínűleg füstmérgezést szenvedett.

A légcső vagy a tüdők károsodása nehézlégzéshez vezet, melynek kifejlődése akár egy napot is igénybe vehet. A légutak duzzanata miatt kialakuló légúti akadályozottság ziháló légzést is okozhat, mely tovább rontja a nehézlégzést. A sérütnél korom lehet a szájban, orrban, megpörkölődött szőrszálakat láthatunk az orrban és égési nyomokat a szájüregben. A tüdőkárosodás mellkasi fájdalmat, köhögést és zihálást okoz. Ha a füst miatt csökken az oxigénellátás, az illető eszméletét vesztheti. A vér magas szénmonoxid-tartalma zavartságot okoz, akár halálos is lehet.

Az égési sérülések ellátása

Égési sérülést száraz hó (tűz), nedves hó (gőz vagy forró folyadék), elektromos áram vagy maró szerek okozhatnak. Az égési sérülés rendkívül erős fájdalommal jár. Az arcon és a tenyereken a kisebb égési sebek is jelentős hegesedéssel gyógyulhatnak, ezért ezek is mindig gyors orvosi ellátást igényelnek.

Az égési sérülések súlyossági fokozatai

I. Fokú égés: bőrpír, feszülés, fájdalom

II. Fokú égés: apró, folyadékkal telt hólyagok jelennek meg, fájdalom

III. Fokú égés: nagy, egybefüggő hólyagok, melyek fel is szakadhatnak, barnás bőrfoszlányok jelennek meg, nagyfokú fájdalom

IV. Fokú égés: karbonális égés– „szénné ég”

Kiseb égések és forrázások, felszíni égések ellátása

Ha a sérülés viszonylag kis területet érint, és a bőrpír és hólyagosodás csak felszínes, az is rendkívül nagy fájdalommal jár.

Első feladat az égett felület hűtése: tartsuk az égett testrészt hideg vizes csap alá, vagy ha az nincs, merítsük hideg vízbe legalább 10 percre, vagy amíg a fájdalom megszűnik. Az égés nyomán keletkezett hólyagokat nem szabad bántani, sőt ha olyan helyen vannak, ahol sérülhetnek, befedésükre használjunk puha kötést.

Az égett felületre semmilyen krémet vagy kenőcsöt tenni nem szabad!

Súlyosabb égési sérülés ellátása

Súlyosabb égési sérülésnél – nagy felületű bőrpír, illetve a felülettől függetlenül hólyagosodás, seb, elszenenedés esetén – a legfontosabb feladat az orvos, illetve a mentők értesítése.

Az orvos, mentő kiérkezéséig az alábbiakat kell tenni:

1. Az égett felületről a ruhadarabokat óvatosan el kell távolítani, ha nem tapadnak a bőrre. A bőrre tapadt, ráégett ruhát letépni nem szabad!
2. Az égett testrészt legalább 0 percre tiszta, hideg vízbe kell meríteni. Ha a sérült felszín nagy, tegyünk rá hideg vizes borogatást.
3. Ha a testrész lehűlt, és a fájdalom enyhült, az égett területet száraz, puha fedőkötéssel kell ellátni. A kötést szorosra kötni, az égett bőrre ragasztani, valamint vattát vagy rojtosodó kötszert használni nem szabad!
4. Az égett végtagot föl kell polcolni, és ha a sérült eszméletén van, őt apró kortyokban hideg vízzel kell itatni a mentők vagy az orvos megérkezéséig.

A BŰNCSELEKMÉNYEKKEL ÉS A SZABÁLYSÉRTÉSEKKEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A vagyonörököt elsősorban a megbízó tulajdonának védelme érdekében alkalmazzák. Ez a tulajdon lehet akár magánszemélyé, társas, vagy egyéni vállalkozásé, vagy bármilyen más tulajdonformával rendelkező szervezeté. A tulajdonban bekövetkező kárérték, vagy társadalomra veszélyeztetettség alapján szabálysértési, vagy büntetőjogi felelősség terheli azt a személyt, aki más tulajdonában, stb. kárt okoz, vagy azt megkísérli.

Az objektumvédelem szempontjából a legjellemzőbb bűncselekmények a lopás, a rablás, ritkább az emberölés, a kifosztás, és a terrorcselekmény; jellemzőbb szabálysértés az ú.n. szabálysértési értékre elkövetett lopás. Mindezek fogalmát, értelmezését, elhatárolását más tananyagelem részletesen tartalmazza.

A személy- és vagyonörnek a bűncselekmények megelőzésével, illetve a bűncselekmény esetén fogantatosítandó intézkedésekkel kapcsolatos jogait, kötelességeit a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény az alábbiak szerint határozza meg:

„25. § (1) A személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végző személy e törvényben meghatározott jogosultságait a jogos önhatalom keretei között vagy az érintett személy önkéntes hozzájárulása alapján gyakorolja.

(2) Az e fejezetben meghatározott jogosultságok gyakorlása során az adott cél elérésére alkalmas eszközök közül a személyi szabadság, illetve a személyiségi jogok legkisebb korlátozásával járó eszközt kell választani.

26. § (1) A vagyonőrzési feladatokat ellátó személy- és vagyonőr a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének őrzése során jogosult:

a) a területre belépő vagy az ott tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés, illetőleg a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására felhívni, ennek megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlansága esetén – a megbízó eltérő rendelkezésének hiányában – az érintett belépését, ott-tartózkodását megtiltani, és távozásra felszólítani;

b) a területre belépő vagy onnan kilépő személyt csomag, illetve menet-, szállítási okmány bemutatására felhívni;

c) a területen tartózkodó vagy onnan kilépő személyt – a 28. § rendelkezései szerint – csomagja tartalmának, járművének, valamint a szállítmánynak bemutatására felhívni;

d) a jogsértő személyt magatartása abbahagyására felhívni;

e) vagyonvédelmi biztonságtechnikai rendszert alkalmazni;

f) a területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert alkalmazni és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelét megtiltani.

(2) A vagyonőr a szerződésben megjelölt ingóságot – a szerződés keretei között – az őrzött területen (létesítményen) kívül is védheti, ennek során az (1) bekezdésben meghatározott jogok illetik meg, kivéve, hogy elektronikus megfigyelőrendszert közterületen ilyenkor sem alkalmazhat.

(3) A rendezvény biztosítását végző személy- és vagyonőr az (1) bekezdésben meghatározottakon túl jogosult:

a) zárt területen vagy helyen tartott rendezvényre belépő személyt – a rendőrség, illetve a rendezésért felelős személy intézkedése alapján, ha a szerződésből fakadó kötelezettségeit érvényesíteni más módon nem tudja – különösen a testi sérülés okozására alkalmas tárgyak bevitelének megakadályozása érdekében csomagja tartalmának bemutatására felszólítani, rajta és csomagján kizárólag fémtárgyak kimutatására alkalmas eszközt alkalmazni, ennek visszautasítása esetén a rendezvényen való részvételét megtiltani;

b) a rendezvény megtartását akadályozó vagy zavaró, annak biztonságát veszélyeztető, illetve az ott jogellenesen tartózkodó személyt kilétének igazolására felszólítani, a rendezvényen való részvételét megtiltani, távozásra felszólítani, amennyiben az érintett személy ennek nem tesz eleget, és az élet- és vagyonbiztonság érdekében szükséges, a rendezvényről kivezetni.

(4) Pénz- és értékőrzést, értékszállítást, szállítmány kísérését, valamint szállítást végző személy- és vagyonőr jogosult a szállítást jogtalanul akadályozó, illetve az őrzött vagy szállított érték biztonságát veszélyeztető személyt kilétének igazolására, a tevékenységét akadályozó, veszélyeztető magatartásának abbahagyására felhívni.

27. § (1) A személy- és vagyonőr tevékenysége gyakorlása során – e törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén – jogosult az intézkedésében érintett személyt felhívni kilétének igazolására. Ha az általa erre felkért személy önként és hitelt érdemlően nem igazolja kilétét, a személyazonosság megállapítására – indokolt esetben – igazoltatásra jogosult hatósági személyt kérhet fel.

(2) A személy- és vagyonőr jogosult a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, a cselekmény folytatását megakadályozni, az elkövetőt elfogni és a birtokában lévő, bűncselekményből származó vagy annak

elkövetéséhez használt dolgot, illetve támadásra alkalmas eszközt elvenni. Köteles azonban az elfogott személyt haladéktalanul az ügyben eljárni jogosult nyomozó hatóságnak átadni, ha erre nincs módja, e szervet nyomban értesíteni. Így kell eljárni a tetten ért személytől elvett dolgokat illetően is.

(3) A személy- és vagyonőr arányos mérvű kényszerítő testi erő alkalmazásával

- a) a védett személy biztonságát fenyegető támadást elháríthatja;
- b) a védett létesítménybe, területre való jogosulatlan belépést megakadályozhatja, a jogosulatlanul bent tartózkodót onnan eltávolíthatja;
- c) a rendezvényt zavaró vagy annak biztonságát veszélyeztető személyt a rendezvényről eltávolíthatja;
- d) a pénz- és értékszállítást jogtalanul akadályozó személyt eltávolíthatja, illetve a szállítmány biztonságát fenyegető támadást elháríthatja.

(4) A személy- és vagyonőr a feladata ellátása során vegyi eszközt (gázsprayt), gumibotot, őrkutyát, valamint – az erre vonatkozó jogszabályok rendelkezései szerint – lőfegyvert, gáz- és riasztófegyvert tarthat magánál és azokat csak jogos védelmi helyzetben, illetve végszükség esetén alkalmazhatja.

(5) Közterületen őrkutyát igénybe vevő személy- és vagyonőri tevékenység csak a rendészetért felelős miniszter rendeletében meghatározott feltételeknek eleget tevő, engedéllyel rendelkező kutyavezető-képző iskolák által minősített (vizsgáztatott) kutyával látható el.

28. § (1) A vagyonőrzési feladatot ellátó személy a csomag tartalmának, jármű és szállítmány bemutatására a szerződésből fakadó kötelezettségei érvényesítése céljából, a tervezett intézkedése okának és céljának közlése mellett akkor hívhat fel, ha

- a) megalapozottan feltehető, hogy az érintett bűncselekményből vagy szabálysértésből származó olyan dolgot tart magánál, amelynek őrzése a vagyonőrnek szerződésből fakadó kötelezettsége;
- b) e dolgot a felszólítás ellenére sem adja át; és
- c) az intézkedés a jogsértő cselekmény megelőzése, megszakítása érdekében szükséges.”

Intézkedések bűncselekmény esetén

Ha a bűncselekményt nem sikerült megelőzni, annak befejezése még megakadályozható (tetten érés), a személy- és vagyonőr az alábbi intézkedéseket teheti:

1. Felszólítja az elkövetőt a cselekmény abbahagyására – hangosan, érthetően, határozottan. Fontos azonban, hogy a felszólítás ne tartalmazzon becsületsértő szavakat (amely az elkövető részéről később feljelentésre adhat okot), illetve ne provokáljon ki sértődés miatta, fölöslegesen erőszakos magatartást.

2. Kényszert alkalmazhat, ha a felszólítás nem vezetett eredményre. A kényszer lehet testi ráhatás (pl. lefogás), illetve rendszeresített kényszerítő eszköz alkalmazása. Tilos alkalmi eszközökkel, a testi épséget veszélyeztető kényszert alkalmazni (pl. vasrúddal verni, vagy téglával dobálni). A kényszernek a jogellenes magatartás abbahagyására kell irányulnia, nem okozhat aránytalan sérülést vagy fájdalmat, illetve a kényszer alkalmazását a céljának elérése pillanatában abba kell hagyni.

3. Az elkövető helyszínen tartása a rendőrség megérkezéséig jogos intézkedés, e célból arányos kényszert is szabad alkalmazni. A helyszínen tartott személyt azonban nem szabad verni, kínozni, szidalmazni, ez ugyanis szintén feljelentésre adhat okot.

4. A rendőrség értesítése a segélyhívásnál tárgyaltak szerint akkor is feladat, ha a bűncselekmény már megtörtént, és annak csak a nyomait találta meg.

5. A hatósági eljárás segítése ugyancsak fontos feladat akkor is, ha a bűncselekmény már megtörtént. Ennek keretében a helyszín biztosítását, a tényállás helyes, pontos ismertetését, illetve a tanúvallomást kell megtenni.

Fontos teendő még ezekkel egy időben, illetve ezeket követően a **belső szabályzatokban meghatározott jelentési és adminisztrációs feladatok elvégzése** (különösen: őrnaplóba való bejegyzés, biztonsági vezető vagy tulajdonos értesítése).

TALÁLT TÁRGYAKKAL KAPCSOLATOS FELADATOK

Köznapis és jogi értelemben alapvetően akkor beszélünk talált tárgyról ha annak tulajdonosa, birtokosa nem szándékosan hagyott fel a tárgy birtoklásával, hanem azt akarata ellenére elveszítette. A objektum területén lehetnek azonban olyan tárgyak is, amelyeket támadási céllal helyeztek oda (pl. robbanószerkezet), vagy amelynek ottlétéről addig nem tudtak (pl. háborús fegyver, akna, lőszer). Végezetül fontos felismerni azokat a tárgyakat, amelyek rendeltetésüknek megfelelően vannak a fellelési helyen (pl. berendezési tárgy, eszköz, bolya, stb), amelyekkel semmilyen feladatot nem kell végrehajtani.

A láthatóan veszélyes tárgyakkal (pl. robbanóeszköz) kapcsolatban alapvetően a helyszín biztosítása, a veszélyes terület kiürítése, valamint a rendőrség értesítése az elsődleges feladat, ezt követően kell megtenni a belső szabályzatok szerinti jelentéseket, őrnapló-bejegyzéseket.

A talált tárgyakkal kapcsolatban, ha azok láthatóan nem veszélyesek, a biztonsági őrnek az alábbi feladatai vannak:

- A tárgy vizsgálata, azonosítása, felmérése, különös tekintettel a tulajdonos megállapításának lehetőségére;
- Ha a tulajdonos kiléte megállapítható, és ő a helyszínen tartózkodik, a tárgyat a lehető legrövidebb időn belül vissza kell adni;
- Ha a rövid időn belül történő visszaadás nem oldható meg, a tárgyról az őrnaplóban feljegyzést kell készíteni, és a tárgyat megőrizni, majd a belső szabályzatokban meghatározott jelentési kötelezettségeket megtenni, és az ugyancsak ott meghatározott személynek átadni.

A talált dolgok tekintetében követendő eljárásról a 18/1960. (IV. 13.) Korm. rendelet az rendelkezik, az alábbiak szerint:

A találó köteles a talált dolgot a találástól számított nyolc nap alatt a dolgok elvesztőjének, tulajdonosának vagy más átvételre jogosult személynek (a továbbiakban: jogosult) átadni, vagy a települési önkormányzat jegyzőjének (a továbbiakban: jegyző) beszoigáltatni.

A személyi tulajdon szokásos tárgyai körébe tartozó dolognak a jegyzőhöz való beszoigáltatásakor a találó nyilatkozni köteles arra nézve, hogy igényt tart-e a dolog tulajdonjogára. A találó igénybejelentéséről a jegyző igazolást ad.

Ha a beszoigáltatott dolog átvételére jogosult személy megállapítható, a jegyző a dolgot haladéktalanul átadja a jogosultnak.

Az olyan dolgot, amelynek az átvételére jogosult személy nem állapítható meg, a jegyző a beszoigáltatástól számított három hónapon át megőrzi. Ha ez alatt az idő alatt a jogosult nem jelentkezik, a személyi tulajdon szokásos tárgyai körébe tartozó dolgot – ha ennek tulajdonjogára a beszoigáltatáskor igényt tartott – a találónak ki kell adni.

A találó a neki kiadott dolgot állagának sérelme nélkül használhatja, azonban nem idegenítheti el, nem terhelheti meg és használatát másnak nem engedheti át.

Ha a jogosult a találástól számított egy éven belül sem a jegyzőnél, sem a találónál nem jelentkezik, a találó a neki kiadott dolog tulajdonjogát megszerzi.

Ha a jogosult a dologért a beszoigáltatástól számított három hónap alatt nem jelentkezett és – a személyi tulajdon szokásos tárgyai körébe tartozó dolog esetében – a találó a beszoigáltatáskor nem tartott igényt a dolog tulajdonjogára, a jegyző a talált dolgot értékesíti.

A közönség számára nyitva álló hivatali, vállalati, vagy más épületben vagy helyiségben, továbbá közforgalmú közlekedési és szállítási vállalat szállítóeszközén talált dolgot a találó köteles a hivatal vagy vállalat alkalmazottjának azonnal átadni. Az ilyen dolog tulajdonjogára a találó nem tarthat igényt.

Ha a talált dolog átvételére jogosult személy [1. § (1) bekezdés] megállapítható, a hivatal vagy vállalat őt értesíti és jelentkezése esetében részére a dolgot haladéktalanul átadja.

Az olyan talált dolgot, amelynek az átvételére jogosult személy nem állapítható meg, a hivatal vagy vállalat a beszoigáltatástól számított három hónapon át megőrzi, vagy pedig – ha a megőrzésre lehetősége nincs – azt a beszoigáltatástól számított nyolc napon belül a jegyzőnek átadja.

Ha a jogosult a dologért három hónap alatt nem jelentkezett, a hivatal vagy vállalat, illetőleg a jegyző azt értékesíti.

Ha a talált dolog – akár romlandósága miatt, akár pedig egyéb okból – nem tartható el, illetőleg nem őrizhető meg, a jegyző, illetőleg a hivatal vagy a vállalat annak értékesítéséről haladéktalanul gondoskodik.

Ha a jogosult az értékesítés előtt jelentkezik, a dolgot részére ki kell adni, az értékesítés után történő jelentkezés esetében pedig a befolyt összeget kell neki kifizetni. Elveszti azonban a jogosult a dolog tulajdonjogára, illetőleg az értékesítés során befolyt összegre vonatkozó igényét, ha a találástól számított egy éven belül nem jelentkezik.

Az a vállalat, szövetkezet vagy más szerv, amelynek a talált dolgot értékesítésre vagy megvételre átadták, az értékesítés során befolyt összeget, illetőleg a dolog vételárát a pénzügyminiszter által erre a célra kijelölt bevételi számlára utalja át. Az átutalás megtörténtéről a jegyzőt, illetőleg a hivatalt vagy a vállalatot haladéktalanul értesíteni kell.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. Olvassa el figyelmesen A rendkívüli események fajtái, általános szabályok és feladatok című tananyagrészt!

- 1.1. Beszéljék át oktatójuk irányításával részletesen, példákkal illusztrálva a rendkívüli esemény bekövetkezésekor teendő intézkedések sorrendjét, tartalmát és gyakorlati kérdéseit!
- 1.2. Gyakorolják a segélyhívás végrehajtását, a különböző szervek irányába, feltételezett esemény alapján, majd azokat csoportosan értékeljék ki tanulócsoportjában!
- 1.3. Példákkal illusztrálva beszéljék meg oktatójukkal a tévedés, a kényszer, fenyegetés, a jogos védelem és a végszükség eseteit, különös tekintettel a jogos védelem túllépésének veszélyére és jogkövetkezményeire!

2. Olvassa el figyelmesen az Életmentés, elsősegélynyújtás című tananyagrészt!

- 2.1. Ismerjék meg és gyakorolják oktatójuk irányításával, illetve lehetőleg egészségügyi szakember segítségével
 - a stabil oldalfekvésbe helyezést, valamint az ájult és a sokkos betegek fektetését;
 - ambu-baba alkalmazásával az újraélesztés végrehajtásának szakmai fogásait;
 - a különböző sebek, törések ellátását, a kötések végrehajtását!
- 2.2. Tanulmányozzák át figyelmesen az automata defibrillátor kezelési utasítását, majd ismerjék meg és gyakorolják oktatójuk irányításával, lehetőleg egészségügyi szakember segítségével automata defibrillátor helyes alkalmazását!

3. Olvassa el figyelmesen a Tűz esetén követendő magatartás című tananyagrészt!

- 3.1. Oktatójukkal – lehetőleg tűzoltó szakember bevonásával – beszéljék át a tűz esetén végrehajtandó feladatokat, az egyes jellemző veszélyeket!

3.2. Tanulmányozza figyelmesen legalább két fajta tűzoltó készülék kezelési utasítását, majd gyakorolja a készülék üzembe helyezésének és kezelésének fogásait!

4. Olvassa el figyelmesen a Bűncselekményekkel kapcsolatos feladatok című tananyagrészt!

4.1. Ismerjék meg, majd gyakorolják oktatójuk irányításával tanulócsoportjában a tetten ért elkövetőnek a bűncselekmény abbahagyására irányuló felszólítását, illetve a kényszer és a feltartóztatás szabályos alkalmazását!

4.2. Készítsen szabályos bejegyzést a szolgálati okmányokba (őrnaplóba) egy feltételezett bűncselekményről, és azt oktatójával értékeljék ki!

5. Olvassa el figyelmesen a Talált tárgyakkal kapcsolatos feladatok című tananyagrészt!

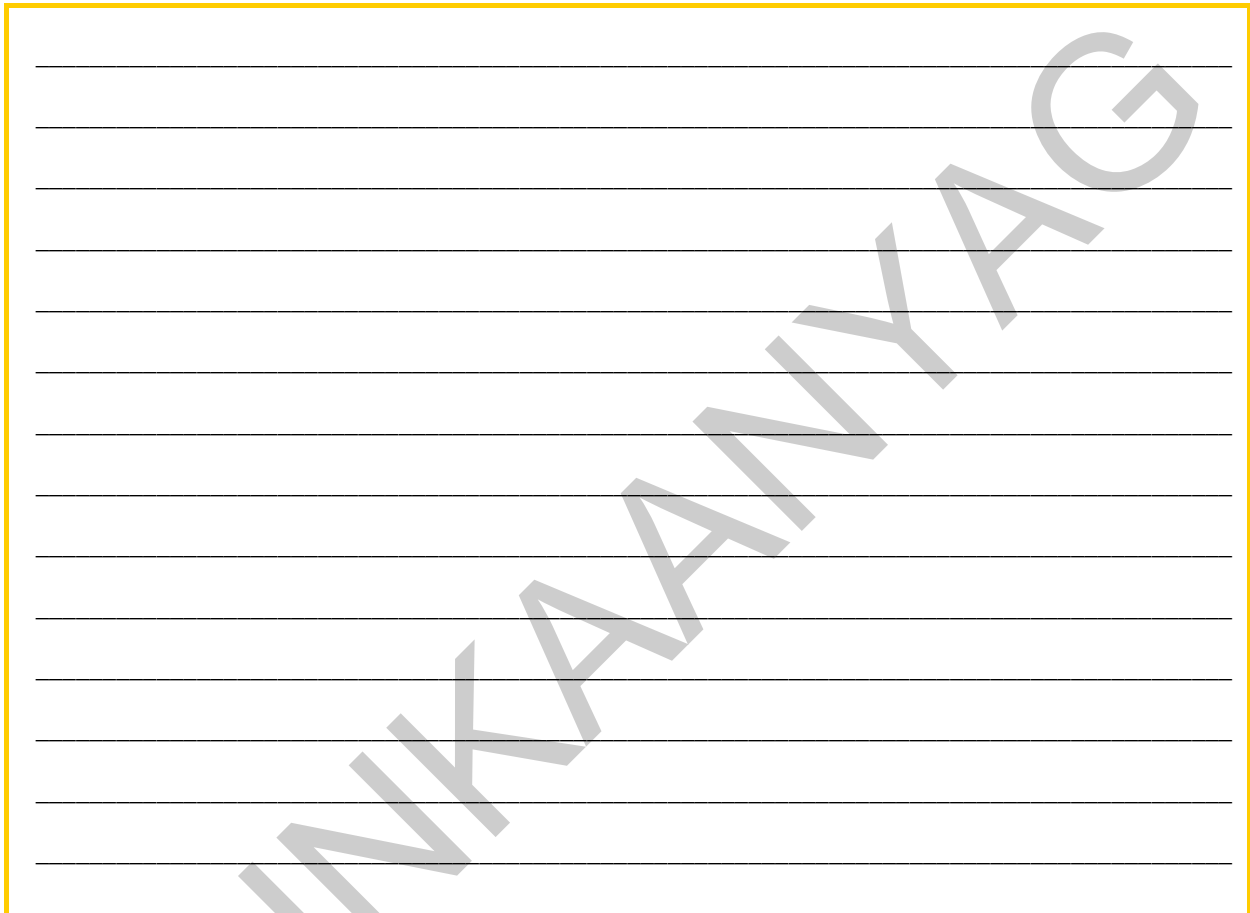
5.1. Készítsen szabályos bejegyzést a szolgálati okmányokba (őrnaplóba) egy feltételezett talált tárgyra vonatkozóan, és azt oktatójával értékeljék ki!

MUNKKANYAG

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

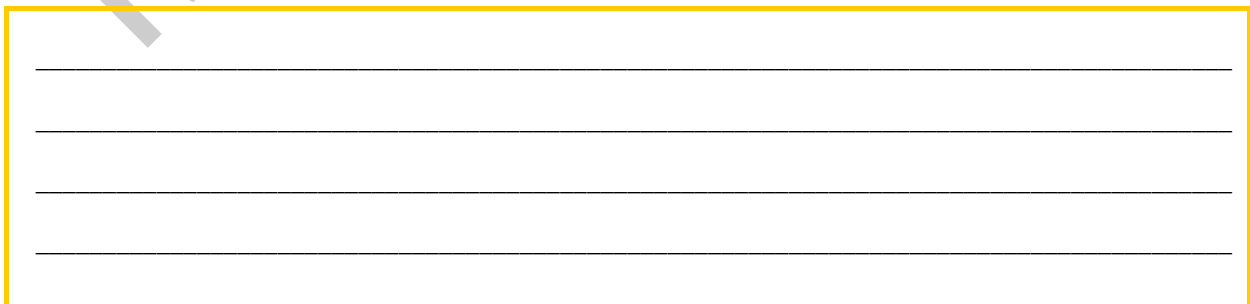
1. feladat

Írja le a tanultak alapján a rendkívüli esemény bekövetkezésekor teendő intézkedéseket!

2. feladat

Írja le a segélyhívó telefonszámokat!

3. feladat

Írja le, mi a legfontosabb feladat tűz esetén!

4. feladat

Írja le, hogyan lehet a legkisebb veszéllyel áthatolni füsttel telt helyiségen!

5. feladat

Írja le az égési sérülések ellátásával kapcsolatos feladatokat!

6. feladat

Írja le a bűncselekményen való tettenérés esetén megteendő intézkedéseket!

MUNKANYAG

7. feladat

Írja le a láthatóan nem veszélyes talált tárgygal kapcsolatos feladatokat!

MUNKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

1. **Az esemény észlelése, azonosítása** az első lépés. Itt fontos tisztáznunk, hogy pontosan hol is történt az esemény, mi történt vagy történik éppen, és mit veszélyeztet. Fontos, hogy először nem az okokat, hanem az esemény mibenlétét kell megállapítanunk: pl. tűz esetén nem a tűz keletkezési okának a megállapítása az elsődleges feladat, hanem annak a megállapítása, hogy mi ég, kb. mekkora a tűz, mit veszélyeztet, és hogy van-e veszélyben emberélet? Az esemény pontos azonosítása, jellegének, mibenlétének megértése gyakorlatilag minden további intézkedés alapja lesz!

2. **Az elsődleges intézkedések** körében intézkedni kell a további kárnövekedés megakadályozására, a veszély elhárítására – pl. életmentés, elsősegélynyújtás, tűzoltás megkezdése, illetve a veszélyes vagy jogellenes cselekmény folytatásának megakadályozása, a helyszín biztosítása. Több embert veszélyeztető eseménynél fontos az érintettek riasztása (pl. tűzriadó), illetve a kiürítés, menekülés szervezett lebonyolítása.

3. **A segélyhívás** ugyancsak fontos feladat, amelyet minél előbb, lehetőleg az elsődleges intézkedésekkel egyidejűleg meg kell tenni. Fontos, hogy a segítségre siető szervek később visszahívhatják a jelző személyt, ellenőrzés, vagy pontosítás, további adatkérés céljából. Ebben szintén rendelkezésre kell állni.

4. **Az együttműködés a riasztott szervekkel** már a kiérkezésük előtt megkezdődik. Fontos a felvonulásuk lehetőségének biztosítása (pl. kapuk kinyitása, útban lévő járművek, tárgyak, munkagépek eltávolítása), illetve esetenként segítséget kell nyújtani az esemény helyszínére való odataláláshoz is, pl. felvezetéssel. A kiérkezett egységekkel ezután együtt kell működni az esemény felszámolásában. A tűzoltásvezető, a mentésvezető, illetve az intézkedő rendőr utasításainak mindenki köteles legjobb tudása szerint engedelmességni!

5. **A hatósági vizsgálat** segítése ugyancsak fontos feladat. Ennek érdekében fontos a helyszínt biztosítani, annak megváltoztatását megakadályozni, amíg a vizsgálat vezetője engedélyt nem ad a helyszín megváltoztatására. A hatósági vizsgálatot végző személyeket a helyszínre jutásban, illetve munkájukban akadályozni nem szabad. A vizsgálatot végző személy kérdéseire alapvetően mindenki köteles a legjobb tudása szerint válaszolni.

2. feladat

Mentők: 104; Tűzoltók: 105; Rendőrség: 107;

Általános segélyhívó: 112

3. feladat

Életmentés, a veszélybe került emberek mentése

4. feladat

Füsttel telt helyiségben, illetve azon való áthaladáskor az arcot a föld közelben tartva (négykézláb vagy kúszva), lehetőleg az arc elé zsebkendőt tartva, minél kevesebb lélegzéssel kell közlekedni.

5. feladat

Kisebb égések és források, felszíni égések ellátása

Ha a sérülés viszonylag kis területet érint, és a bőrpír és hólyagosodás csak felszínes, az is rendkívül nagy fájdalommal jár.

Első feladat az égett felület hűtése: tartsuk az égett testrészt hideg vizes csap alá, vagy ha az nincs, merítsük hideg vízbe legalább 10 percre, vagy amíg a fájdalom megszűnik. Az égés nyomán keletkezett hólyagokat nem szabad bántani, sőt ha olyan helyen vannak, ahol sérülhetnek, befedésükre használjunk puha kötést.

Az égett felületre semmilyen krémet vagy kenőcsöt tenni nem szabad!

Súlyosabb égési sérülés ellátása

Súlyosabb égési sérülésnél – nagy felületű bőrpír, illetve a felülettől függetlenül hólyagosodás, seb, elszenenedés esetén – a legfontosabb feladat az orvos, illetve a mentők értesítése.

Az orvos, mentő kiérkezéséig az alábbiakat kell tenni:

4. Az égett felületről a ruhadarabokat óvatosan el kell távolítani, ha nem tapadnak a bőrre. A bőrre tapadt, ráégett ruhát letépní nem szabad!
5. Az égett testrészt legalább 0 percre tiszta, hideg vízbe kell meríteni. Ha a sérült felszín nagy, tegyünk rá hideg vizes borogatást.
6. Ha a testrész lehűlt, és a fájdalom enyhült, az égett területet száraz, puha fedőkötéssel kell ellátni. A kötést szorosra kötni, az égett bőrre ragasztani, valamint vattát vagy rojtosodó kötszert használni nem szabad!
4. Az égett végtagot föl kell polcolni, és ha a sérült eszméletén van, őt apró kortyokban hideg vízzel kell itatni a mentők vagy az orvos megérkezéséig.

6. feladat

1. **Felszólítja az elkövetőt a cselekmény abbahagyására** – hangosan, érthetően, határozottan. Fontos azonban, hogy a felszólítás ne tartalmazzon becsületsértő szavakat (amely az elkövető részéről később feljelentésre adhat okot), illetve ne provokáljon ki sértődés miatta, fölöslegesen erőszakos magatartást.

2. Kényszert alkalmazhat, ha a felszólítás nem vezetett eredményre. A kényszer lehet testi ráhatás (pl. lefogás), illetve rendszeresített kényszerítő eszköz alkalmazása. Tilos alkalmi eszközökkel, a testi épséget veszélyeztető kényszert alkalmazni (pl. vasrúddal verni, vagy téglával dobálni). A kényszernek a jogellenes magatartás abbahagyására kell irányulnia, nem okozhat aránytalan sérülést vagy fájdalmat, illetve a kényszer alkalmazását a céljának elérése pillanatában abba kell hagyni.

3. Az elkövető helyszínen tartása a rendőrség megérkezéséig jogos intézkedés, e célból arányos kényszert is szabad alkalmazni. A helyszínen tartott személyt azonban nem szabad verni, kínozni, szidalmazni, ez ugyanis szintén feljelentésre adhat okot.

4. A rendőrség értesítése a segélyhívásnál tárgyaltak szerint akkor is feladat, ha a bűncselekmény már megtörtént, és annak csak a nyomait találta meg.

5. A hatósági eljárás segítése ugyancsak fontos feladat akkor is, ha a bűncselekmény már megtörtént. Ennek keretében a helyszín biztosítását, a tényállás helyes, pontos ismertetését, illetve a tanúvallomást kell megtenni.

Fontos teendő még ezekkel egy időben, illetve ezeket követően **a belső szabályzatokban meghatározott jelentési és adminisztrációs feladatok elvégzése** (különösen: órnaplóba való bejegyzés, biztonsági vezető vagy tulajdonos értesítése).

7. feladat

- A tárgy vizsgálata, azonosítása, felmérése, különös tekintettel a tulajdonos megállapításának lehetőségére;
- Ha a tulajdonos kiléte megállapítható, és ő a helyszínen tartózkodik, a tárgyat a lehető legrövidebb időn belül vissza kell adni;
- Ha a rövid időn belül történő visszaadás nem oldható meg, a tárgyról az órnaplóban feljegyzést kell készíteni, és a tárgyat megőrizni, majd a belső szabályzatokban meghatározott jelentési kötelezettségeket megtenni, és az ugyancsak ott meghatározott személynek átadni.

IRODALOMJEGYZÉK

A címelem tartalma és formátuma nem módosítható.

Több fejezetből álló munkafüzet esetén is csak egyszer, a munkafüzet legvégén kerüljön feltüntetésre az irodalomjegyzék, az alábbiakban látható bontásban.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1949. évi XX. törvény A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYA

2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól

22/2006. (IV. 25.) BM rendelet a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény végrehajtásáról

1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről

18/1960. (IV. 13.) Korm. rendelet a talált dolgok tekintetében követendő eljárásról

www.eletmento.hu: Elsősegély Kisokos

AJÁNLOTT IRODALOM

1949. évi XX. törvény A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYA

2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól

22/2006. (IV. 25.) BM rendelet a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény végrehajtásáról

1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről

18/1960. (IV. 13.) Korm. rendelet a talált dolgok tekintetében követendő eljárásról

www.eletmento.hu: Elsősegély Kisokos

A(z) 0701-06 modul 004-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
31 861 01 1000 00 00	Biztonsági őr
31 861 01 0100 31 01	Testőr
31 861 01 0100 31 02	Vagyonőr
54 861 01 0000 00 00	Biztonságsszervező I.
54 861 01 0100 33 01	Biztonságsszervező II.
31 861 02 1000 00 00	Biztonságtechnikai szerelő, kezelő
31 861 02 0100 21 01	Biztonságtechnika-kezelő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

14 óra

MUNKANYELVI

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató